

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 29 maj 2012. god.
Br. ref.: RK247/12

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI95/11

Podnosioci

Hajrije Behrami i njena kći (maloletna)

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova
Rev. br. 1230/2010 od 15. februara 2011. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Kadri Kryeziu, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Ivan Čukalović, sudija
Gjyljeta Mushkolaj, sudija i
Iliriana Islami, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su Hajrije Behrami i njena maloletna kći, iz sela Damanek u opštini Glogovac.

Predmetna stvar

2. Predmetna stvar zahteva je zahtev za penziju bivše udovice civilne žrtve rata, u njeno ime i u ime njenog maloletnog deteta, prema Zakonu o statusu i pravima palih boraca, invalida, veterana i pripadnika OVK, civilnih žrtava i njihovih porodica, zakon br. 02/L-2.
3. Podnosioci zahteva tvrdi da je došlo do kršenja čl. 21, 22, 24, 31, 37. stava 3, čl. 50, 51. i 54. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113. stavu 7. Ustava, čl. 46, 47, 48. i 49. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. stavu 2. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Osporena odluka

5. Podnosioci zahteva osporavaju odluke Ministarstva rada i socijalne zaštite u Prištini - Odeljenja za porodice palih boraca i ratnih invalida i porodica civilnih žrtava (u daljem tekstu: OPPBRIPCŽ) br. 01-03/6954 od 20. oktobra 2010. god. i 01-03/6954 od 11. novembra 2010. god., kao i presude Vrhovnog suda Kosova A. br. 1230/10 od 15. decembra 2010. god.

Postupak u sudu

6. Podnosioci zahteva su 13. jula 2011. god. podneli zahtev Ustavnom sudu Kosova (u daljem tekstu: Sud).
7. Predsednik je 17. avgusta 2010. god. imenovao sudiju Gjyljetu Mushkolaj za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Iliriana Islami.
8. Veće za razmatranje je 7. marta 2012. god. razmotrilo preliminarne izveštaj sudije izvestioca i Sudu iznelo preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. OPPBRIPCŽ je 20. oktobra 2010. god. u svojoj odluci br. 01-03/6954 odbio zahtev podnosioca zahteva za penziju za porodice civilnih žrtava rata. OPPBRIPCŽ je naveo da se zahtev odbija zato što je prvoimenovani podnosilac zahteva sklopila novi brak, što joj prema članu 11. stavu 3. Zakona o statusu i pravima palih boraca, invalida, veterana i pripadnika OVK, civilnih žrtava i njihovih porodica, zakon br. 02/L-2 (u daljem tekstu: Zakon br. 02/L-2) onemogućava pravo na gorenavedenu penziju. Podnosioci zahteva su obavešteni da se mogu žaliti na odluku u roku od 15 dana od dana prijema iste.
10. Sektor za žalbe OPPBRIPCŽ je 11. novembra 2010. god. doneo odluku odbacujući žalbu podnosioca zahteva. Takođe je ustanovljeno da podnosioci zahteva nemaju pravo na penziju jer je prvoimenovani podnosilac zahteva sklopio nov brak.
11. Podnosioci zahteva su 20. decembra 2010. god. podneli žalbu Vrhovnom sudu za poništenje odluke od 11. novembra 2011. god. Podnosioci zahteva su tvrdili da je osporena odluka nepravilna i nezakonita zbog nepotpunog i pogrešnog utvrđivanja

činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava. Podnosioci zahteva su naglasili da je prvostepeni organ pogrešno zaključio činjenično stanje uz neopravdano obrazloženje da prvoimenovani podnosilac zahteva ne uživa status člana porodice civilne žrtve rata pošto je sklopio nov brak.

12. Vrhovni sud Kosova je 15. februara 2011. god. presudom A. br. 1230/2010 odbio zahtev podnosioca zahteva. Vrhovni sud je ustanovio da je sektor za žalbe OPPBRIPCŽ na pravilan i potpun način potvrdio činjenično stanje kada je odbio žalbu podnosioca zahteva. Vrhovni sud se složio sa obrazloženjem prvostepenog i drugostepenog slušanja da prvoimenovani podnosilac zahteva nema pravo na status člana porodice jer je sklopio nov brak.

Navodi podnosioca zahteva

13. Podnosioci zahteva navode da im je onemogućeno jedno od osnovnih prava zagaranovanih i zaštićenih u članu 21. Ustava kao i njihova ljudska prava i slobode koje su zagaranovane međunarodnim pravnim sporazumima i instrumentima shodno članu 22. Ustava.
14. Podnosioci zahteva navode da im je onemogućeno pravo jednakosti pred zakonom shodno članu 24. i da im je onemogućeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje shodno članu 31. Ustava.
15. Podnosioci zahteva izjavljuju da je prekršen član 37. Ustava jer im je onemogućena posebna zaštita koju država pruža za takve porodice.
16. Podnosioci zahteva navode da su im onemogućena prava zagaranovana odredbama člana 50. [Prava deteta] i člana 51. [Socijalna i zdravstvena zaštita] Ustava.
17. Konačno, podnosioci zahteva tvrde da im je kršenjem zakonskih prava onemogućeno pravo na efikasno pravno sredstvo shodno članu 54. Ustava.

Ocena prihvatljivosti

18. U vezi sa zahtevom podnosioca zahteva Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje sledeće:

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog.“

19. Iz podnesaka se može zaključiti da zahtev nije podnet u roku propisanom članom 49. Zakona.
20. Druga odluka je rešenje Vrhovnog suda Kosova, rev. br. 1230/2010 od 15. februara 2011. god., za koju podnosioci zahteva potvrđuju da su je primili 10. marta 2011. god. preko njihovog advokata Cene Gashija, dok su podnosioci zahteva zahtev podneli Ustavnom sudu 13. jula 2011. god. Ovo znači da su oni zahtev podneli nakon isteka zakonskog roka propisanog u članu 49. Zakona.
21. Sledi da je zahtev neprihvatljiv prema članu 36. stavu 1. tački b) Poslovnika o radu, koji propisuje: *„Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva.“*

22. Čak i da zahtev nije neprihvatljiv zbog zakonskih rokova, Ustavni sud naglašava da prema Ustavu nije njegova dužnost da deluje kao žalbeni sud kada preispituje odluke donete od strane nižih sudova. Uloga ovih drugih je da tumače i primene odgovarajuća pravila procesnog i materijalnog prava (vidi *mutatis mutandis* García Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).
23. Ustavni sud samo može da razmotri da li su dokazi predstavljeni na način, kao i da li je postupak uopšte, gledajući u potpunosti, sproveden na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (vidi, presudu Ustavnog suda od 23. juna 2010. god., Energetske korporacije Kosova protiv 49 individualnih presuda Vrhovnog suda Republike Kosovo, 66. i 67. pasus).
24. Nakon razmatranja postupaka pred redovnim sudovima u celini, Sud ne nalazi da su odgovarajući postupci na bilo koji način bili nepravilni ili ukaljani arbitrarnošću (vidi *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, Odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).
25. Štaviše, podnosilac zahteva nije dostavio nijedan *prima facie* dokaz koji navodi na kršenje njegovih Ustavnih prava (vidi Vanek protiv Slovačke Republike, odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 53363/99 od 31. maja 2005. god.). Podnosiocima zahteva su pružene mnogobrojne mogućnosti da izlože svoj slučaj i ospore tumačenje zakona za koje smatraju da je bilo nepravilno pred OPPBRIPCŽ i pred Vrhovnim sudom. Nakon razmatranja postupaka u celini, Sud nije ustanovio da su odgovarajući postupci na bilo koji način bili nepravilni ili ukaljani arbitrarnošću (vidi *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, Odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).
26. U odnosu na zahtev drugoimenovanog podnosioca zahteva, Sud konstatuje da je zahtev neosnovan. Sud dolazi do ovog zaključka da drugoimenovani podnosilac zahteva nema pravo na porodičnu penziju jer je pod starateljstvom prvoimenovanog podnosioca zahteva i član 11. stav 3. Zakona br. 02/L-2 omogućava porodičnu penziju deci civilnih žrtava rata samo kada su ona bez roditeljskog staranja.
27. In relation to claim of the second named Applicant the Court finds that the claim is ungrounded. The Court reaches this conclusion that the seconded named Applicant is not entitled to a family pension because she is in the custody of the first named Applicant and Article 11 Paragraph 3 of the Law No.02/L-2 only grants a family pension to children of civilian victims of war who are without parental care.
28. Pošto podnosioci zahteva samo osporavaju da li je Vrhovni sud primenio odgovarajući zakon i doneo pravilan činjenični zaključak izgleda da podnosioci zahteva samo traže od Suda da poništi zakonitu odluku Vrhovnog suda. Dakle, ovaj zahtev je očigledno neosnovan u odnosu na kršenje bilo kojeg njihovog ustavnog ili ljudskog prava i sledstveno je neprihvatljiv.
29. Dakle, uslovi za prihvatljivost nisu ispunjeni u ovom zahtevu. Podnosioci zahteva nisu dokazali navode da je osporena odluka prekršila ustavna prava i slobode podnosilaca zahteva.
30. Sledi da je zahtev očigledno neosnovan shodno pravilu 36. stavu 2. tački b) Poslovnika o radu, koji propisuje: „Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi: b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava“.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, nakon većanja 7. marta 2012. god., shodno članu 113. stavu 7. Ustava, članu 20. Zakona i pravilu 56. stavu 2. Poslovnika o radu, jednoglasno

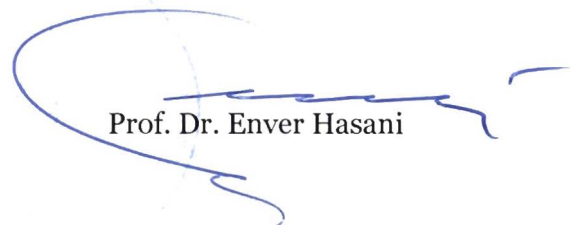
ODLUČUJE

- I. DA ODBIJE zahtev kao neprihvatljiv;
- II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona; i
- III. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Dr. Gjyljeta Mushkolaj

Predsednik Ustavnog suda

Prof. Dr. Enver Hasani